

18/12/2014
20.30'

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

18 Δεκεμβρίου 2014

Προς τον κ. Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων

Θέμα: Η κυβερνητική πολιτική διαλύει τη δημόσια Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Μετά την Επίκαιρη Επερώτηση που καταθέσαμε στις 4/12/2012 και δεν συζητήθηκε ποτέ με ευθύνη της κυβέρνησης, η οποία έχει σκοπίμως υποβαθμίσει τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, επανερχόμαστε με νέα Επίκαιρη Επερώτηση για τα τεράστια προβλήματα που αντιμετωπίζει η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ο προϋπολογισμός, που μόλις ψήφισε η κυβέρνηση, είναι για την εκπαίδευση ο χειρότερος όλων των προηγούμενων ετών. Στα αριθμητικά στοιχεία που καταγράφονται αποτυπώνεται η απόλυτη διάλυση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Παίρνει τη σκυτάλη από τους προηγούμενούς του (2014 και του 2013), ως του χειρότερου προϋπολογισμού για την εκπαίδευση σε όλη την Ευρώπη και από τους χειρότερους στον κόσμο. Οι δαπάνες για την εκπαίδευση αποτελούν λιγότερο από το 2,5% του ΑΕΠ, όταν ο μέσος όρος των αντίστοιχων δαπανών στην Ευρώπη βρίσκεται σχεδόν στο 5% του μέσου ΑΕΠ. Στην δεκαετία 1999 - 2015 η μείωση είναι στο 35,6%, ποσοστό που δείχνει για άλλη μια φορά την πλήρη διάλυση της εκπαίδευσης από τις νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις. Τραγικές είναι οι μειώσεις σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Οι μειώσεις που αφορούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (7% σε σχέση με το 2014 και 5% σε σχέση με το 2013) και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση (3% σε σχέση με το 2014 και 14% σε σχέση με το 2013) αντιστοιχούν σε 117,353 εκατ. ευρώ και 42,615 εκατ. ευρώ αντίστοιχα. Στις αποδοχές και συντάξεις της α' θμιας εκπαίδευσης παρατηρείται μείωση 119,925 εκατ. ευρώ και στις αποδοχές και συντάξεις της β' θμιας εκπαίδευσης παρατηρείται μείωση 42,62 εκατ. ευρώ.

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Η εκπαιδευτική πολιτική που εφαρμόζεται στο ολοήμερο νηπιαγωγείο συντελεί στη θεμελιακή αποδόμηση αυτού του θεσμού και δημιουργεί κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια και την υγεία των παιδιών και αυξημένους εργασιακούς κινδύνους για τους/τις νηπιαγωγούς. Η μη στελέχωση των ολοήμερων νηπιαγωγείων με τον αναγκαίο αριθμό εκπαιδευτικού προσωπικού, αλλά και με το κατάλληλα

εκπαιδευμένο βοηθητικό προσωπικό, συντείνουν στην υποβάθμιση και αποδόμηση του εκπαιδευτικού προγράμματος και στη συνέχεια στη διάλυσή του, θέτοντας σε κίνδυνο όχι μόνο την βιωσιμότητα του θεσμού αλλά σε κάποιες περιπτώσεις και την ασφάλεια των νηπίων, η οποία θα έπρεπε να αποτελεί το πρώτιστο μέλημα της κυβέρνησης. Τα περισσότερα νηπιαγωγεία στεγάζονται σε κτήρια που δεν πληρούν τις προδιαγραφές του Οργανισμού Σχολικών Κτηρίων και υπάρχει ανεπάρκεια κατάλληλων χώρων για σίτιση. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων η κουζίνα είναι σε χώρο έξω από το νηπιαγωγείο –ειδικά στις περιπτώσεις συστέγασης με άλλο σχολείο, και ο/η νηπιαγωγός που είναι μόνος/μόνη του/της κατά την ώρα του γεύματος δεν είναι δυνατόν να προετοιμάζει το γεύμα και ταυτόχρονα να έχει και την εποπτεία των παιδιών που βρίσκονται σε άλλο χώρο. Ανύπαρκτα είναι τα τμήματα ένταξης με τραγικά αποτελέσματα στην υποστήριξη των μικρών μαθητών.

Η ενδιάμεση αποχώρηση των παιδιών που συμβαίνει στα περισσότερα ολοήμερα νηπιαγωγεία της περιφέρειας, είναι αντιπαιδαγωγική και δυσλειτουργική. Το πρόγραμμα του ολοήμερου δεν είναι όπως στο δημοτικό σχολείο με διδακτικές ώρες διαφορετικού διδακτικού αντικειμένου, αλλά εκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της παραμονής των νηπίων σε αυτό. Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων είναι σταδιακή. Αρχίζει με την έναρξη του σχολικού προγράμματος και ολοκληρώνεται στο χρονικό διάστημα από 14.30 – 15.45, κατά τη διάρκεια του οποίου γίνεται ανάπτυξη διαθεματικών δραστηριοτήτων, συζήτηση και αξιολόγηση όλων των ημερησίων δραστηριοτήτων και προγραμματισμός της άλλης ημέρας. Η γενίκευση της πρόωρης αποχώρησης για μεγάλες ομάδες παιδιών έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων στην ομαλή εξέλιξη του προγράμματος.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Στην πρόσφατη συνεδρίαση του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΠΔΕ) του ΕΣΥΠ, η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας παρουσίασε μια πρόχειρη και ατεκμηρίωτη πρόταση για το δημοτικό σχολείο που θα τεθεί σε διαβούλευση ως τις 15 Ιανουαρίου, ώστε τα αποτελέσματά της να κατατεθούν στην συνέχεια στη Βουλή με τη μορφή νομοσχεδίου για ψήφιση, για μια νέα μεταρρύθμιση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Στις νέες προτάσεις αναφέρεται ελάχιστα και αόριστα το μείζον θέμα της ανθρωπιστικής κρίσης και της κοινωνικής φτώχειας με την πρόταση: «Άμεση παρέμβαση με υποστηρικτικές πολιτικές στις ευπαθείς ομάδες». Η πρόταση «Σταδιακή γενίκευση του θεσμού των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ)» δημιουργεί αυξημένες ανάγκες σε εκπαιδευτικό προσωπικό, σε μία εποχή που οι εκπαιδευτικοί δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του κανονικού προγράμματος, τη στιγμή που πουθενά δεν υπάρχει αναφορά στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ που είχε εξαγγελθεί προ καιρού από το Υπουργείο, για την πρόσληψη 10.000 μόνιμων εκπαιδευτικών. Η πρόταση «Στόχος να ολοκληρώνονται στο σχολείο όλες οι μαθησιακές διαδικασίες, ώστε να απαλλάσσονται οι μαθητές και οι γονείς από την «κατ’ οίκον» διδασκαλία» είναι αδύνατον να υλοποιηθεί, αν δεν υπάρξει

προηγουμένως ριζική αναδιάρθρωση των σχολικών βιβλίων και περιορισμός του τεράστιου και αντιπαιδαγωγικού όγκου της διδακτέας ύλης στο δημοτικό σχολείο, κάτι που ο ΣΥΡΙΖΑ και το εκπαιδευτικό κίνημα επίμονα ζητούν και πλέον φαίνεται, έστω σε επίπεδο διακηρύξεων, να το αντιλαμβάνεται και το Υπουργείο, αλλά είναι αδύνατον να πραγματοποιηθεί μέχρι τις 15 Ιανουαρίου. Προσθέτουμε, επίσης, ότι το Υπουργείο Παιδείας, με βάση το κείμενο που δόθηκε για διαβούλευση στο Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας / Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ενώ επικαλείται κατά τα άλλα την ισότητα ευκαιριών στην εκπαίδευση, φαίνεται να προωθεί σχολεία διαφορετικής ταχύτητας με προγράμματα σπουδών διαφοροποιημένα ανά σχολείο, «με βάση τις ιδιαιτερότητες που έχει, όπως η σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού (Ρομά, παιδιά μεταναστών, παιδιά από οικογένειες ανέργων ή με χαμηλά εισοδήματα»).

Τέλος για την υλοποίηση της πρότασης «Πρωταγωνιστικός ρόλος πρέπει να δοθεί στον μαχόμενο εκπαιδευτικό με ελευθερία για καινοτόμες δράσεις και αυτενέργεια» είναι ανάγκη να υπάρξει από το κράτος στήριξη, εμπιστοσύνη και η αναγκαία επιμόρφωση στον εκπαιδευτικό, αναβάθμιση του κύρους και αναγνώριση του σημαντικού του έργου και όχι απαξίωση και τιμωρία υπό τη δαμόκλειο σπάθη της αξιολόγησης-χειραγώγησης και του πειθαρχικού δικαίου.

ΝΕΟ ΛΥΚΕΙΟ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

Το Υπουργείο με τον Νόμο 4186/2013 έφερε για μια ακόμα φορά αναστάτωση στην εκπαιδευτική κοινότητα. Χωρίς καμία μελέτη, διάλογο και επικοινωνία με τους ανάλογους φορείς ήρθε ένα νομοσχέδιο που άλλαζε όλη την εκπαιδευτική διαδικασία στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δημιουργούσε προβλήματα και άγχος σε χιλιάδες μαθητές. Η επέκταση μιας μορφής πανελλαδικών εξετάσεων και στις τρεις τάξεις του Γενικού Λυκείου στη θέση των ενδοσχολικών προαγωγικών και απολυτήριων εξετάσεων θα οδηγήσει πολλά παιδιά στην άτυπη κατάρτιση και μαθητεία που φαίνεται ότι είναι ο βασικός στόχος του «Νέου Λυκείου».

Ενδεικτικό στοιχείο της αποδιοργάνωσης που έχει επιφέρει η θεσμοθέτηση του «Νέου Λυκείου», είναι το γεγονός ότι οι μαθητές της Β Λυκείου δεν γνωρίζουν σε ποια μαθήματα θα εξεταστούν για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια, όπως επίσης και το γεγονός πως δεν έχει διευκρινιστεί ποιες σχολές υπάγονται σε κάθε ένα από τα επιστημονικά πεδία.

Είχαμε επισημάνει την προχειρότητα και το βεβιασμένο της εφαρμογής των νέων μέτρων, προχειρότητα που φάνηκε και από τις αλλεπάλληλες τροπολογίες που έφερνε το Υπουργείο στην Βουλή και που δημιουργούσε ακόμα μεγαλύτερη αναστάτωση στους μαθητές. Το εξεταστικοκεντρικό μοντέλο που επιδιώκει το Υπουργείο Παιδείας ολοκληρώθηκε με την εφαρμογή της Τράπεζας Θεμάτων στις εξετάσεις των μαθητών. Η εφαρμογή της Τράπεζας Θεμάτων στις εξετάσεις της σχολικής χρονιάς που πέρασε έδειξε με περίτρανο τρόπο την αποτυχία αυτού του θεσμού. Πέρα από το γεγονός ότι τα θέματα της Τράπεζας Θεμάτων δόθηκαν στη δημοσιότητα ελάχιστες μέρες πριν τις εξετάσεις, γεγονός που καθιστούσε αδύνατο να

προλάβουν οι μαθητές να ρίξουν έστω και μια ματιά στα θέματα, πέρα από το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί έτρεχαν και δεν προλάβαιναν να καλύψουν την ύλη, τα αποτελέσματα εν τέλει των αποτυχόντων δεν μπορούν να αφήσουν καμία αμφιβολία για την αποτελεσματικότητα αυτού του μέτρου. Χιλιάδες ήταν οι μετεξεταστέοι, που σε μερικές περιπτώσεις σχολείων έφταναν και το 40% του συνόλου. Ενδεικτικό των επιδιώξεων των σχεδιαστών αυτών των αλλαγών είναι το γεγονός ότι, ενώ προβλέπονται μια σειρά μέτρων που καθιστούν δυσκολότερη την προαγωγή στο Λύκειο, δεν υπάρχει πρόνοια για αντίστοιχα μέτρα ουσιαστικής υποστήριξης των παιδιών που συναντούν δυσκολίες σε αυτή τη διαδικασία.

Αποτέλεσμα των πολιτικών επιλογών της κυβέρνησης στον τομέα της παιδείας είναι να λειτουργεί η εκπαίδευση με ακόμα πιο σκληρά ταξικά χαρακτηριστικά, να απομακρύνει τον μαθητή από το σχολείο και να οδηγεί τους εκπαιδευτικούς σε απόγνωση προσπαθώντας μέσα σε ένα εχθρικό περιβάλλον να κάνουν όσο το δυνατόν καλύτερα την δουλειά τους. Είναι ξεκάθαρο ότι σκοπός της κυβέρνησης είναι να οδηγήσει το μεγαλύτερο αριθμό των παιδιών στην ιδιωτική εκπαίδευση ή στην άμισθη μαθητεία.

Παρά τις πολλές και συνεχόμενες διαμαρτυρίες των αρμόδιων φορέων για την αναποτελεσματικότητα του Νέου Λυκείου και της Τράπεζας Θεμάτων αλλά και τις διαμαρτυρίες για συνεχείς αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα εν μέσω σχολικής χρονιάς, ο Υπουργός επιμένει και φέρνει συνεχώς τροπολογίες που αλλάζουν τα δεδομένα ακόμα και αφού έχει αρχίσει η καινούρια σχολική χρονιά. Το κερασάκι στην τούρτα για το τραγελαφικό των προθέσεων του Υπουργείου είναι το γεγονός ότι για την εφαρμογή της Τράπεζας Θεμάτων το Υπουργείο διέθεσε 1.570.000 ευρώ, ενώ με το ίδιο ποσό θα μπορούσε να προσλάβει πάνω από 1.000 αναπληρωτές, με τους οποίους θα μπορούσε να αντιμετωπίσει σημαντικό μέρος των εκπαιδευτικών κενών των σχολείων.

ΤΕΧΝΙΚΗ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Με τον νόμο 4172 του Ιουλίου του 2013, η κυβέρνηση κατήργησε ξαφνικά το 40% των ειδικοτήτων της δημόσιας τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, οδηγώντας ταυτόχρονα χιλιάδες καθηγητές στη διαθεσιμότητα.

Πιο συγκεκριμένα, από την 23/7/2013, 2.424 εκπαιδευτικοί 50 ειδικοτήτων της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης τέθηκαν σε διαθεσιμότητα. Σήμερα, 17 μήνες μετά, ελάχιστοι εκπαιδευτικοί έχουν τοποθετηθεί σε κενές θέσεις, ενώ 1.864 εκπαιδευτικοί παραμένουν όμηροι σε διαθεσιμότητα. Αρκετοί εκπαιδευτικοί απειλούνται άμεσα με απόλυτη. Η ομηρία τους παρατείνεται συνεχώς, ενώ θα έπρεπε να έχει πραγματοποιηθεί η τοποθέτησή τους εδώ και οχτώ μήνες.

Επιπλέον, πολλές από τις ειδικότητες που καταργήθηκαν αποτελούσαν πεδία υψηλής προτίμησης για τους μαθητές, λόγω της καλής απορρόφησης που παρουσίαζαν στην αγορά εργασίας.

Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι σε αρκετές από αυτές τις ειδικότητες, το μεγαλύτερο ποσοστό του μαθητικού δυναμικού ήταν κορίτσια.

Η συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση όχι μόνο δεν οδήγησε στην αναβάθμιση της Επαγγελματικής – Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, αλλά όπως έχουμε τονίσει και σε σχετικές μας ερωτήσεις, έχουν προκαλέσει τη συστηματική υποβάθμισή της και την πλήρη απορρύθμισή της.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι πολλές διδακτικές ώρες που χάθηκαν από το διάστημα εφαρμογής του νόμου μέχρι σήμερα, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και ώρες διδασκαλίας πανελληνίως εξεταζόμενων μαθημάτων, ορισμένα εκ των οποίων δεν διδάχτηκαν καθόλου.

Σύμφωνα δε με την πολιτική του Υπουργείου Παιδείας, στη θέση των ειδικοτήτων αυτών που καταργήθηκαν από τα ΕΠΑ.Λ. θα ιδρυθούν «Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης», οι οποίες θα λειτουργούν εκτός του πλαισίου τυπικής εκπαίδευσης, δηλαδή του Λυκείου. Δύο χρόνια μετά ο θεσμός των ΣΕΚ, τον οποίο η κοινοβουλευτική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ είχε κατακρίνει, είναι ανύπαρκτος.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση, όπως επιχειρείται μέσω των Νόμων 4024/11, 4142/13 και 3848/10 και μέσω του Προεδρικού Διατάγματος 152/13, αποτελεί τμήμα μιας πολιτικής με κατεύθυνση την αντιδραστική μετάλλαξη της δημόσιας εκπαίδευσης, καθώς αποσκοπεί στην κατηγοριοποίηση των σχολείων, στην εμπέδωση κλίματος ανταγωνισμού, πειθάρχησης και αυταρχισμού και σε διαθεσιμότητες – απολύσεις εκπαιδευτικών. Πρώτος και κύριος ο στόχος των σχετικών σχεδιασμών αποτελεί η υποταγή των εκπαιδευτικών τόσο στο εργασιακό, όσο και στο παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό επίπεδο, εξαφανίζοντας τους συλλογικούς όρους άσκησης του εκπαιδευτικού έργου και αποθεώνοντας τον ατομικισμό. Μέσω του συγκεκριμένου μοντέλου αξιολόγησης, επιχειρείται η προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε ανταγωνιστικούς νόμους της αγοράς, παραβλέποντας και εντείνοντας οι κοινωνικές και ταξικές ανισότητες σε βάρος των μαθητών, αγνοούνται οι σοβαρότατες αδυναμίες και οι ελλείψεις στα αναλυτικά προγράμματα, στα βιβλία και στην ύλη, αποσιωπώνται τα κενά στο εκπαιδευτικό προσωπικό. Το σχολείο καλείται να αναζητήσει πόρους μέσω χορηγών και, γενικότερα, η γνώση από δημόσιο κοινωνικό αγαθό επιδιώκεται να μετατραπεί σε αγαθό για ολίγους, μεταφέροντας εντέχνως στον εκπαιδευτικό, τον γονιό και τον μαθητή την ευθύνη για τις ανεπάρκειες και τα φτωχά εκπαιδευτικά αποτελέσματα, απαλλάσσοντας από αυτήν την κυβερνητική πολιτική και το αρμόδιο Υπουργείο. Όλα αυτά υπό την εποπτεία μιας διοικητικής αρχής, κατ' επίφαση ανεξάρτητης, αφού όλα τα μέλη της προβλέπεται να διορίζονται από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Μάλιστα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου υπολογίζονται 1,2 εκ. ευρώ ετησίως, ως λειτουργικές ανάγκες αυτής της αρχής, όταν ήδη οι ρυθμίσεις του νέου μισθολογίου – βαθμολογίου αποδεικνύουν στην πράξη ότι η «αξιολόγηση» περιορίζει το μισθό και την επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών, ορίζοντας πως ένας προκαθορισμένος αριθμός εκπαιδευτικών θα πρέπει να αξιολογηθεί εκ των προτέρων αρνητικά, προκειμένου να διατηρηθεί η

πολιτική της λιτότητας και των μισθολογικών περικοπών. Χωρίς καμία απολύτως επιστημονική τεκμηρίωση, οποιουδήποτε είδους, θεωρείται, για παράδειγμα, δεδομένο, εκ των προτέρων ότι μόνο το 70% των εκπαιδευτικών είναι ικανό να πάει από το βαθμό Γ στο βαθμό Β και μόνο το 30% από το βαθμό Β στο βαθμό Α.

Ήδη, επίσης, τα αξιολογικά κριτήρια που έχει παρουσιάσει το Υπουργείο Παιδείας για την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας αποδεικνύουν έμπρακτα, πως πίσω από τη ρητορική της «συμμετοχικής αξιολόγησης» κρύβεται η λογική του σχολείου της αγοράς, όπου το κάθε σχολείο ως επιχείρηση θα πρέπει να μεριμνά για την επιβίωσή του στο πεδίο του ανταγωνισμού με τα υπόλοιπα σχολεία. Η απόπειρα εφαρμογής της «αυτοαξιολόγησης» οδήγησε σε μαζικές αντιδράσεις εκ μέρους των εκπαιδευτικών, που στη συντριπτική τους πλειονότητα αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στις σχετικές διαδικασίες και με κινητοποιήσεις και συλλογή υπογραφών ματαίωσαν στην πράξη την όλη διαδικασία αλλά το Υπουργείο επιμένει να αγνοεί τις ενστάσεις και τις αντιδράσεις των εργαζομένων στο χώρο της εκπαίδευσης.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ – ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Ο υποσιτισμός μεγάλου αριθμού μαθητών είναι αποτέλεσμα της ανάλγητης κυβερνητικής πολιτικής που οδηγεί μέρα με τη μέρα μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στο περιθώριο. Στα ολοήμερα σχολεία η σίτιση των μαθητών επαφίεται στους γονείς, πολλοί από τους οποίους αδυνατούν να προσφέρουν στα παιδιά τους ένα γεύμα, με αποτέλεσμα αυτά να υποσιτίζονται οι ταξικές διαφορές είναι προφανείς, όταν το κάθε παιδί προσέρχεται με το γεύμα που η οικογένεια του παρέχει ή δεν του παρέχει, ανάλογα με την οικονομική της κατάσταση. Οι σχολικές επιτροπές αδυνατούν να καλύψουν τις στοιχειώδεις ανάγκες (φως, νερό, θέρμανση, καθαριότητα, τηλέφωνα) των σχολικών μονάδων ενώ η διαδικασία της διαθεσιμότητας και η μη πρόσληψη συμβασιούχων αποστερεί τα σχολεία από απαραίτητο προσωπικό (φύλακες, καθαρισμός, σχολικοί τροχονόμοι).

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο δημόσιο σχολείο συρρικνώνεται δραματικά, ενώ ορισμένες γλώσσες (ιταλικά, ισπανικά) έχουν ήδη πρακτικά τεθεί εκτός σχολικού προγράμματος. Οι καθηγητές ξένων γλωσσών έχουν να αντιμετωπίσουν: τα πολυπληθή και ανομοιογενή τμήματα, τις μετακινήσεις σε πολλά σχολεία για κάλυψη ή συμπλήρωση ωραρίου (στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ο μέσος όρος σχολικών μονάδων στις οποίες διδάσκει ένας καθηγητής γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας είναι πέντε (5), ενώ έχουν καταγραφεί και μετακινήσεις σε οκτώ (8) σχολικές μονάδες), την εργασιακή αβεβαιότητα, καθώς δεν έχουν συσταθεί ακόμα οργανικές θέσεις για την β' ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, για τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι πήραν μετάταξη τον Αύγουστο του 2013.

Στο γυμνάσιο, το διδακτικό ωράριο (δύο ώρες εβδομαδιαίως), δεν επαρκεί για να διδαχθεί η ξένη γλώσσα σε επίπεδο A2/B1, ενώ στο Λύκειο, οι μαθητές πρέπει να

διαλέξουν και να συνεχίσουν μόνο μία ξένη γλώσσα. Η αποσπασματική διδασκαλία, η ανομοιογένεια στα τμήματα, τα πολυπληθή τμήματα και το ανεπαρκές ωράριο διδασκαλίας καθιστούν αδύνατη την σωστή και σε βάθος γνώση δύο ξένων γλωσσών-όπως προβλέπεται από το Κοινό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες του Συμβουλίου της Ευρώπης- αλλά και τη σύνδεσή της με την απόκτηση του κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας επιπέδου B2/G1: η σύνδεση της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών με το κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας θα αποτελούσε τεράστια ανακούφιση για τις ελληνικές οικογένειες, εφόσον η γνώση της ξένης γλώσσας θα καλύπτονταν πλήρως και επαρκώς από το δημόσιο σχολείο, χωρίς να χρειάζεται να επιβαρυνθούν επιπλέον οικονομικά.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Από τον Ιούνιο του 2014 και την αλλαγή στην ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων δεν έχει γίνει καμία ουσιαστική προσπάθεια αναβάθμισης της εργασίας των εκπαιδευτικών. Την ίδια στιγμή, δεν έχουν αποκατασταθεί οι αδικίες που προκλήθηκαν από την εφαρμογή της διαθεσιμότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και στα AEI, ενώ δεν θα πρέπει να παραληφθεί ότι δεν έχει γίνει καμία ενέργεια για την επούλωση των τραυμάτων που έχει προκαλέσει η απόλυτη εκατοντάδων σχολικών φυλάκων μετά από την πολύμηνη παραμονή τους σε καθεστώς διαθεσιμότητας.

Έχει παρέλθει σχεδόν ενάμιση χρόνος από την διαθεσιμότητα των εκπαιδευτικών της επαγγελματικής εκπαίδευσης, με αποτέλεσμα να έχει διακοπεί η μισθοδοσία πολλών εκπαιδευτικών, ενώ άλλοι να συνεχίζουν να αμείβονται με το 75% του μισθού τους. Σε ό,τι αφορά τους διοικητικούς υπαλλήλους των AEI που τέθηκαν σε διαθεσιμότητα, παρά τις μελέτες των ανεξάρτητων αξιολογητών, οι οποίες στοιχειοθέτησαν ότι τα AEI είναι υποστελεχωμένα και απαιτείται η επανατοποθέτηση όλων στην υπηρεσία τους, τα συναρμόδια Υπουργεία συνεχίζουν να τους κρατούν σε ομηρία και σε καθεστώς διαθεσιμότητας. Επίσης, σύμφωνα με τις διαρροές που εμφανίζονται στον Τύπο σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις με την τρόικα, φαίνεται ότι τουλάχιστον 1800 διαθέσιμοι υπάλληλοι δεν θα επανατοποθετηθούν για να συμπληρώσουν τον αριθμό των 5.500 απολύτευσην που αναζητούνται για να κλείσει η αξιολόγηση.

Σε ό,τι αφορά τις «καινοτομίες» που εισήγαγε η νέα ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, αυτές αφορούν στα μόρια με τα οποία σχεδιάζει να ανταμείβει τους εκπαιδευτικούς που δεν μπορεί να πληρώνει. Η αρχή έγινε με την υπόσχεση για τον διπλασιασμό των μορίων των αναπληρωτών που υπηρετούν σε δυσπρόσιτες περιοχές και ενώ το Υπουργείο υποσχέθηκε μόρια αντί για στήριξη των πενιχρών αμοιβών τους, την τελευταία στιγμή μετέθεσε την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων για την επόμενη χρονιά. Την αμοιβή με μόρια φαίνεται να την εξετάζει το Υπουργείο ως ιδέα όμως, και για τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι θα προσφέρονται να εργαστούν «εθελοντικά». Η τελευταία αυτή έμπνευση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων προκάλεσε την αντίδραση της εκπαιδευτικής κοινότητας, ενώ

σύμφωνα με τις τελευταίες επικοινωνιακές αναδιπλώσεις του Υπουργού, η «εθελοντική» εργασία θα αφορά μόνο τους εκπαιδευτικούς που βρίσκονται σε άδεια άνευ αποδοχών και οι οποίοι θα λαμβάνουν «βοήθημα» από το Υπουργείο Παιδείας.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Η ελληνική πολιτεία μολονότι ήδη από τη δεκαετία του 1980 ασχολήθηκε με το θέμα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, προέβη σε αποσπασματικά και περιορισμένα μέτρα, τα οποία απέτυχαν να δημιουργήσουν μία σύγχρονη και ολοκληρωμένη διαπολιτισμική εκπαίδευση και να επιλύσουν τα τεράστια προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά των μεταναστών και παλιννοστούντων κατά την είσοδό τους στην ελληνική εκπαιδευτική διαδικασία. Την ήδη δυσχερή κατάσταση ήρθαν να επιτείνουν οι περικοπές και οι συρρικνώσεις που επέβαλαν οι μνημονιακές πολιτικές κατά τα τελευταία 4,5 χρόνια.

Ο θεσμός των τάξεων υποδοχής και των φροντιστηριακών τμημάτων θεσμοθετήθηκε με το Νόμο 1894/1990 και προέβλεπε τμήματα για την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, της ιστορίας και του πολιτισμού για μαθητές που δεν έχουν ως μητρική τους γλώσσα την ελληνική. Επιπλέον από το 1994 δόθηκε η δυνατότητα να διδάσκονται η γλώσσα και ο πολιτισμός και των χωρών προέλευσης των μαθητών με την πρόσληψη ωρομίσθιων διδασκάλων. Ο θεσμός τάξεων υποδοχής που εφαρμόστηκε σε μεγάλο αριθμό σχολείων και προετοίμαζε τους δίγλωσσους μαθητές, μετανάστες και παλιννοστούντες για να ενταχθούν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, δυστυχώς εδώ και αρκετά χρόνια έχει ατονήσει και επί της ουσίας δεν υφίσταται πλέον.

Ένα βήμα για την διαπολιτισμική εκπαίδευση έγινε με το Νόμο 2413/1996, ο οποίος προέβλεπε τη δημιουργία διαπολιτισμικών σχολείων (δημόσιων ή ιδιωτικών) για την εκπαίδευση ατόμων με ιδιαίτερες εκπαιδευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές ή μορφωτικές ανάγκες. Ωστόσο τα 26 διαπολιτισμικά σχολεία που δημιουργήθηκαν σε όλη τη χώρα δεν επαρκούν ούτε κατά προσέγγιση για την κάλυψη των αναγκών, αφού υπολογίζεται ότι οι δίγλωσσοι και οι αλλοδαποί μαθητές αντιστοιχούν περίπου στο 10% του συνόλου των μαθητών.

Εδώ και δώδεκα χρόνια, πραγματοποιούνταν το πρόγραμμα «Διάπολις: Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών», το οποίο υλοποιούνταν από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά κονδύλια με στόχο την προετοιμασία των δίγλωσσων, μεταναστών και παλιννοστούντων μαθητών, πρώτης και δεύτερης γενιάς, για να παρακολουθήσουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Το πρόγραμμα παρακολουθούσαν περίπου 4.500 μαθητές, οι οποίοι μιλούσαν 38 διαφορετικές γλώσσες, και λάμβανε χώρα σε 220 σχολικές μονάδες, που βρίσκονταν σε περιοχές με έντονη πολυπολιτισμικότητα.

Φέτος, σύμφωνα με δημοσιεύματα του τύπου, το πρόγραμμα Διάπολις δεν συνεχίζεται σε κανένα σχολείο. Οι συνέπειες αυτής της παράλογης απόφασης θα είναι ολέθριες για χιλιάδες παιδιά που παρακολουθούσαν το πρόγραμμα, καθώς θα

στερηθούν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν τα μαθήματα ισότιμα με τους συμμαθητές τους.

Σε σχετική ερώτηση βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ για τη διακοπή του προγράμματος Διάπολις το Υπουργείο Παιδείας παραδέχτηκε ότι το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε στις 31.10.2014 και συμπλήρωσε ότι για το θέμα των τάξεων υποδοχής και της γλωσσικής υποστήριξης των μαθητών έχει εκδοθεί η Πρόσκληση 185 (με αρ. πρωτ. 18375/25.9.2014) με πόρους του ΕΣΠΑ.

Παρά την οργάνωση πολλών ειδικών προγραμμάτων από το 1995 για την εκπαίδευση των παιδιών Ρομά, η σχολική αποχή, η διαρροή και η αποτυχία τους εξακολουθεί να παρουσιάζει υψηλότατα ποσοστά με άμεσες συνέπειες στην διαιώνιση του οργανικού και λειτουργικού αναλφαβητισμού της κοινωνικής ομάδας των Ρομά. Τα ποσοστά της σχολικής διαρροής αγγίζουν το 75 – 80% και ενίοτε ξεπερνούν το 90%, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις παιδιών που δεν έχουν εγγραφεί ποτέ σε κάποιο σχολείο. Το γεγονός αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αποσπασματική θεώρηση των προβλημάτων των Ρομά, και στην απουσία μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την αντιμετώπισή τους.

Ακόμη, οι τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών σε σχολεία με παιδιά Ρομά δεν δρομολογούνται από τις αρχές του διδακτικού έτους, όπως θα έπρεπε αλλά συνήθως καθυστερούν πολύ με αποτέλεσμα, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών τα μαθήματα να καταλήγουν να ξεκινούν στο τέλος του Νοέμβρη. Τέλος, είναι πολύ σημαντικό να επισημανθεί ότι στα τμήματα όπου φοιτούν παιδιά Ρομά θα πρέπει να διδάσκουν δάσκαλοι με εκπαιδευτική εμπειρία και πολλές γνώσεις διαπολιτισμικής και αντιρατσιστικής εκπαίδευσης.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση, η προώθηση της γλώσσας, της παράδοσης, του πολιτισμού και της ιστορίας της Ελλάδας αποτελούν τις βασικότερες παραμέτρους για την χάραξη μιας πολιτικής για τον απόδημο ελληνισμό, η οποία θα στοχεύει στην πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ελλήνων μαθητών του εξωτερικού, στην διατήρηση των σχέσεων των αποδήμων με τη γενέτειρα και στην ενίσχυση της ειρηνικής συμβίωσης και της συνεργασίας ατόμων και ομάδων διαφορετικής προέλευσης.

Το ελληνικό κράτος έως το 2011 ενίσχυε την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τουλάχιστον για τους ομογενείς που διαβιούν στις χώρες της Ευρώπης. Κάθε χρόνο απέστελλε πολλούς εκπαιδευτικούς σε σχολεία του απόδημου ελληνισμού παρέχοντάς τους ένα αξιοπρεπές επιμίσθιο για την κάλυψη των αυξημένων οικονομικών αναγκών που συνεπάγονταν η μετακίνησή τους.

Οι μνημονιακές περικοπές ωστόσο έπληξαν καίρια την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, καθώς με τον Νόμο 4027/2011 μειώθηκαν τα ελληνικά σχολεία και οι τάξεις των ελληνικών στα σχολεία της ομογένειας, περιορίστηκε το επιμίσθιο των εκπαιδευτικών και κατέστη επί της ουσίας αδύνατη η απόσπαση ελλήνων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό. Έπαψαν να ενισχύονται οικονομικά τα απογευματινά

σχολεία και τα τμήματα ελληνικών που λειτουργούσαν εκτός κανονικού ωρολογίου προγράμματος και των οποίων η λειτουργία δεν συνδέονταν με την χορήγηση τίτλων σπουδών και σταμάτησαν να αποστέλλονται έλληνες εκπαιδευτικοί για την στελέχωσή τους. Επίσης σχολικές μονάδες που παρείχαν τίτλους σπουδών μη αναγνωρισμένους από τις χώρες στις οποίες βρίσκονται έπαψαν να δέχονται μαθητές μέχρι να πετύχουν την αναγνώριση των τίτλων τους.

Σήμερα, μολονότι το φαινόμενο της μετανάστευσης των ελλήνων προς διάφορες χώρες του εξωτερικού μετά από πολλές δεκαετίες είναι και πάλι πολύ έντονο και διαρκώς οξύνεται, το κράτος δείχνει όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία τόσο για τους ομογενείς όσο και τους νέους μετανάστες. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνόγλωσση εκπαίδευση είναι πολύ μεγάλα καθώς υπάρχουν ελλείψεις εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων ενώ τα αμιγώς ελληνικά σχολεία που βρίσκονται σε χώρες με μεγάλο αριθμό ομογενών, όπως στην Γερμανία, οδεύουν προς κλείσιμο.

Αντί τα ελληνικά σχολεία του εξωτερικού να ενισχυθούν με δασκάλους και κονδύλια προκειμένου να δεχτούν τον διαρκώς και μεγαλύτερο αριθμό ελλήνων μαθητών, αντίθετα, εξαιτίας των μνημονιακών πολιτικών τα σχολεία και τα τμήματα ελληνικών συρρικνώνονται και καταργούνται, αφήνοντας πολλούς έλληνες μαθητές της αλλοδαπής χωρίς ελληνική παιδεία. Η έλλειψη ελληνικών σχολείων δημιουργεί τεράστια προβλήματα στους νέους έλληνες μετανάστες, καθώς τα παιδιά τους αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες να ενταχθούν σε ένα ξένο εκπαιδευτικό σύστημα, την γλώσσα του οποίου δεν γνωρίζουν. Ακόμη μεγαλύτερες είναι οι δυσκολίες όταν τα παιδιά βρίσκονται στο μέσο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και έχουν παρακολουθήσει ορισμένες σχολικές τάξεις στην Ελλάδα. Επίσης συχνά η μετανάστευση στην αλλοδαπή δεν γίνεται με σκοπό τη μόνιμη εγκατάσταση αλλά την προσωρινή, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη τη διαδικασία της ένταξης σε ένα ξένο εκπαιδευτικό σύστημα και στη συνέχεια, μετά την επιστροφή στη γενέτειρα, της επανένταξης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το άρθρο 21, παρ. 6 του Συντάγματος ορίζει ότι «τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας». Οι στόχοι της διάταξης αυτής δεν εκπληρώνονται παρά μόνο με την υιοθέτηση και εφαρμογή των μέτρων εκείνων που θα εξασφαλίσουν στα παιδιά με αναπηρίες πραγματική πρόσβαση στα εφόδια της εκπαίδευσης. Με το ν.3699/2008 η Πολιτεία δεσμεύτηκε να κατοχυρώνει και να αναβαθμίζει διαρκώς τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της Ειδικής Εκπαίδευσης και να μεριμνά για την παροχή δωρεάν δημόσιας Ειδικής Εκπαίδευσης στους ανάπτηρους και στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όλων των ηλικιών και για όλα τα στάδια και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (v.4074/2012, άρθρο 24) το Κράτος δεσμεύεται και υποχρεώνεται, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και με σκοπό την άσκηση του δικαιώματος αυτού να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα που αποσκοπούν στην ευθυγράμμιση των νόμων και των πρακτικών τους που διασφαλίζουν μεταξύ άλλων ότι:

Α) τα παιδιά με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν αποκλείονται από τη δωρεάν και υποχρεωτική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση βάσει αναπηρίας και μπορούν να έχουν ενιαία ποιοτική και ελεύθερη πρόσβαση σ' αυτήν σε ίση βάση με τους άλλους,

Β) τα παιδιά με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες λαμβάνουν μέσα στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα την απαιτούμενη υποστήριξη προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτελεσματική εκπαίδευσή τους,

Γ) στα παιδιά με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες παρέχεται εύλογη προσαρμογή στις ατομικές ειδικές ανάγκες και αποτελεσματικά εξατομικευμένα μέτρα υποστήριξης.

Για την ουσιαστική αλλά και λειτουργική υποστήριξη των παραπάνω στόχων απαιτούνται:

- Έγκαιρη παρέμβαση στην προσχολική ηλικία. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες τα περισσότερα προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης εντάσσονται, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και αποτελούν την αρχή της προετοιμασίας του παιδιού για τη μετάβασή του στο δημοτικό σχολείο της γενικής εκπαίδευσης. Λειτουργεί δηλαδή ως εναλλακτική πολιτική μείωσης της σχολικής αποτυχίας και της μεταφοράς των παιδιών σε ειδικές τάξεις και ειδικά σχολεία.
- Πολιτικές και πρακτικές συμπερίληψης και συνεκπαίδευσης με στόχο την ένταξη στο γενικό σχολείο με θεσμοθέτηση και υλοποίηση της εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα γενικά σχολεία.
- Παράλληλη στήριξη ακόμη και σε σχολεία με τμήματα ένταξης. Αυτό σημαίνει την εξασφάλιση του αναγκαίου και κατάλληλα επιμορφωμένου προσωπικού για τη συνεκπαίδευση-παράλληλη στήριξη των μαθητών.
- Εκπαιδευτικοί και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό: με ισότιμη μισθολογική, διοικητική εξέλιξη όλων των εργαζομένων στην ίδια σχολική μονάδα χωρίς διακρίσεις και με βάση τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.
- Αύξηση χρηματοδότησης της Ειδικής Εκπαίδευσης μέσα από τον κρατικό προϋπολογισμό για την εκπαίδευση.
- Στοχεύουμε στον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, την αναδιάρθρωση του ρόλου των ειδικών σχολείων και των τμημάτων ένταξης και παράλληλης στήριξης με την στελέχωση των δομών της Ειδικής Εκπαίδευσης με μόνιμο εξειδικευμένο και ειδικά καταρτισμένο εκπαιδευτικό προσωπικό και με ειδικότητες υποστήριξης για την εφαρμογή ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων συστηματικής παρέμβασης,

όπως εργοθεραπεία, λογοθεραπεία, φυσικοθεραπεία, ψυχολογική υποστήριξη και κάθε άλλη υπηρεσία που στηρίζει την ισότιμη μεταχείριση των μαθητών.

- Κτιριακές υποδομές που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις προσβασιμότητας, καθώς και εφαρμογή νέων τεχνολογιών, εργαλείων, βοηθημάτων, κλπ για τη διευκόλυνση της παραμονής και ενσωμάτωσης.
- Ενίσχυση και βελτίωση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Ωστόσο:

Ο διαγωνισμός ΑΣΕΠ εκπαιδευτικών Ειδικής Εκπαίδευσης, ο οποίος έχει θεσμοθετηθεί από το 2008, δεν έχει διενεργηθεί μέχρι σήμερα, ούτε πρόκειται, με δεδομένο μάλιστα το γεγονός ότι στα Ειδικά Σχολεία δε γίνονται μόνιμοι διορισμοί εκπαιδευτικών και οι οργανικές θέσεις καλύπτονται μόνο με μεταθέσεις από τη ενική εκπαίδευση.

Επίσης, κάθε χρόνο, μειώνονται σημαντικά οι πιστώσεις που διατίθενται στην Ειδική Εκπαίδευση για την πρόσληψη εκπαιδευτικών, ειδικού εκπαιδευτικού και ειδικού βοηθητικού προσωπικού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα αφενός να υπολειτουργούν οι σχολικές μονάδες Ειδικής Εκπαίδευσης και τα τμήματα ένταξης και αφετέρου οι φορείς εκπαιδευτικής αξιολόγησης και υποστήριξης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΔΕΑΥ και ΚΕΔΔΥ) να αδυνατούν να ανταποκριθούν επαρκώς στο έργο τους.

Το τρέχον σχολικό έτος οι ανάγκες των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που χρήζουν παράλληλης στήριξης καλύφτηκαν κατά το ένα τρίτο. Η παράλληλη στήριξη πρέπει να αυξηθεί.

Μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί καμία εξαγγελία, ακόμη και αυτές που χρονολογούνται από το 2008, όπως για παράδειγμα η κατασκευή των 56 Σχολικών Μονάδων Ειδικής Εκπαίδευσης, οι μελέτες προσβασιμότητας του ΟΣΚ, η στήριξη των δράσεων εμπλουτισμού, των προγραμμάτων σπουδών, του εκπαιδευτικού υλικού, η ανάπτυξη και προμήθεια βοηθημάτων και εξειδικευμένων αξιολογικών και εκπαιδευτικών εργαλείων, ο εξοπλισμός και η ανάπτυξη ειδικού λογισμικού για την ηλεκτρονική προσβασιμότητα των μαθητών με αναπηρία.

Καταργήθηκε η μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Διδασκαλεία και δεν ανανεώνονται και δεν χορηγούνται νέες άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης στους εκπαιδευτικούς για παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Παραβιάζοντας όλες τις δεσμεύσεις και τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει το κράτος σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους Νόμους, όπως προαναφέραμε, και με δεδομένη την απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί σήμερα στο χώρο της εκπαίδευσης, η μνημονιακή λαίλαπα συμπαρασύρει κάθε διακηρυγμένη αξία και αρχή, υποβαθμίζει και απαξιώνει το δημόσιο σχολείο και κυρίως την Ειδική Εκπαίδευση θέτοντάς την στις τελευταίες αντί για πρώτες προτεραιότητες.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στην κατεύθυνση της ολοκληρωτικής αποδόμησης των εργασιακών σχέσεων των εκπαιδευτικών, ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων υπέγραψε στις 12/07/2013

εγκύκλιο, με την οποία έθεσε σε εφαρμογή την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 6/28-02-2012. Με αυτήν καταργήθηκαν όλες οι νομοθετικές εγγυήσεις οι οποίες ρύθμιζαν την εποπτεία του Κράτους επί των ιδιωτικών σχολείων και τις σχέσεις εργασίας των ιδιωτικών εκπαιδευτικών, μεταφέροντας έτσι την σχετική αρμοδιότητα στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Με τον τρόπο αυτό, οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί εντάχθηκαν επί της ουσίας στο νέο μνημονιακό εργατικό δίκαιο, γεγονός που αποτελεί παραβίαση των διατάξεων του Συντάγματος σχετικά με το ειδικό παιδαγωγικό πλαίσιο, το οποίο προβλέπει την προστασία του εκπαιδευτικού από αθέμιτες εργοδοτικές πρακτικές, προκειμένου να διασφαλιστεί η ακεραιότητα του εκπαιδευτικού του έργου. Άμεση συνέπεια της εφαρμογής του νέου αυτού εργασιακού καθεστώτος ήταν η απελευθέρωση των απολύσεων των εκπαιδευτικών και η δραστική μείωση του ύψους των δικαιούμενων αποζημιώσεων.

ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαίδευση των παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη παραμένει υποβαθμισμένη και αναχρονιστική, καθώς η προσέγγισή της από το κράτος είναι αποκομμένη από την κοινωνική πραγματικότητα. Δυστυχώς, η ελληνική πολιτεία χρόνια τώρα κλείνει τα μάτια απέναντι στα προβλήματα της μειονοτικής εκπαίδευσης, η οποία χρειάζεται αναβάθμιση, ώστε να αρθούν οι εκπαιδευτικές ανισότητες και ο εκπαιδευτικός και κοινωνικός αποκλεισμός. Είναι καθήκον της ελληνικής πολιτείας η βελτίωση της παρεχόμενης μόρφωσης και η κατοχύρωση του εκπαιδευτικού αγαθού για όλα τα παιδιά της μειονότητας και η αντιμετώπιση του ζητήματος της μειονοτικής εκπαίδευσης σε όλες του τις διαστάσεις.

Όσον αφορά την προσχολική αγωγή των μαθητών της μειονότητας της Θράκης, στα χρόνια που μεσολάβησαν δεν έγινε καμία σχετική μελέτη ή κίνηση για την ίδρυση δίγλωσσων νηπιαγωγείων. Το γεγονός αυτό αποτελεί κατάφωρη αδικία για τους μαθητές της μειονότητας, οι οποίοι είναι καταδικασμένοι να παρακολουθούν ένα μεταβαλλόμενο γλωσσικά πρόγραμμα διδασκαλίας ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης. Έτσι, ενώ ένα νήπιο της μειονότητας είναι υποχρεωμένο να παρακολουθεί ένα αποκλειστικά ελληνόφωνο πρόγραμμα νηπιαγωγείου, παρακολουθεί δίγλωσσο πρόγραμμα στο μειονοτικό δημοτικό σχολείο. Το γεγονός αυτό είναι αντιπαιδαγωγικό και αναμφίβολα αναποτελεσματικό για την εκμάθηση τόσο της μητρικής όσο και της ελληνικής γλώσσας. Τα παιδιά της μειονότητας της Θράκης έχουν το δικαίωμα να εγγράφονται, να παρακολουθούν και να αποφοιτούν από μειονοτικά δημοτικά σχολεία. Θα έπρεπε επομένως με την καθιέρωση- επέκταση της υποχρεωτικής φοίτησης στο νηπιαγωγείο το Υπουργείο Παιδείας να μεριμνήσει για την ταυτόχρονη δημιουργία δίγλωσσων νηπιαγωγείων στην περιοχή της Θράκης. Κρίνεται επίσης αναγκαία η ένταξη της Ειδικής Αγωγής και στην μειονοτική εκπαίδευση. Όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 21, παρ. 6 του Συντάγματος, του άρθρου 1, του νόμου 3699/2008 και του άρθρου 24, του νόμου 4074/2012 (Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες –

Εκπαίδευση), το κράτος δεσμεύεται και υποχρεώνεται, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα στην εκπαίδευση των παιδιών με αναπτηρία και με σκοπό την άσκηση του δικαιώματος αυτού, να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα που διασφαλίζουν μεταξύ άλλων την ενιαία, ποιοτική και ελεύθερη πρόσβαση των μαθητών με αναπτηρία στην εκπαίδευση και την απαιτούμενη υποστήριξή τους προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτελεσματική εκπαίδευσή τους και επιπλέον δεν υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση για λόγους εθνικότητας, φυλής, θρησκείας ή φύλου. Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία η Ειδική Αγωγή είναι οργανικά ενταγμένη στα δημόσια σχολεία και θεωρείται αυτονόητη η επέκτασή της στα μειονοτικά σχολεία. Ωστόσο, αν και σε μειονοτικά σχολεία, έχουν ιδρυθεί τμήματα ένταξης, λόγω της μνημονιακής πραγματικότητας και της μη πρόσληψης αναπληρωτών δεν υπάρχει δυνατότητα παροχής Ειδικής Αγωγής στους μαθητές με αναπτηρία σε κανένα επίπεδο της μειονοτικής εκπαίδευσης. Παράλληλα στα Ειδικά Σχολεία της Θράκης στα οποία φοιτούν μαθητές με αναπτηρία προερχόμενοι από την μειονότητα, δεν υπάρχει εκπαιδευτικός ο οποίος να γνωρίζει τη μητρική γλώσσα των μαθητών. Το ίδιο ισχύει και για τα τοπικά ΚΕΔΔΥ με όλα τα προβλήματα που αυτό συνεπάγεται στην αξιολόγηση κάθε προσερχόμενου μαθητή- τριας.

Η υψηλού επιπέδου πανεπιστημιακή μόρφωση για όλους τους δασκάλους, άρα και για αυτούς του τουρκόφωνου προγράμματος των μειονοτικών σχολείων, αποτελεί εκπαιδευτικό δικαίωμα των μαθητών και βασική υποχρέωση της ελληνικής πολιτείας στο πλαίσιο της ισονομίας και της ισοπολιτείας. Με πρόσφατη τροπολογία του το Υπουργείο Παιδείας αλλάζει τον τρόπο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών του τουρκόφωνου προγράμματος σπουδών των μειονοτικών σχολείων, οι οποίοι πλέον θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά απόφοιτοι Πανεπιστημιακού Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης - αποκλειστικά της ημεδαπής- και οι οποίοι στη συνέχεια θα αποφοιτούν από το Διδασκαλείο Εκπαιδευτικών Μειονοτικού Προγράμματος (Δ.Ε.Μ.Π.) της μειονοτικής εκπαίδευσης στην Αλεξανδρούπολη. Πρόκειται για μια προσπάθεια δημιουργίας μια «ειδικής δομής» αμφιβόλου ποιότητας, που θα συνεχίσει να γκετοποιεί τους μειονοτικούς φοιτητές, παρατείνοντας τον συνολικό χρόνο σπουδών τους πέραν των 4 ετών που ισχύουν για όλες τα Παιδαγωγικά Τμήματα της χώρας.

ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Η λογική της συρρίκνωσης η οποία χαρακτηρίζει την γενικότερη κυβερνητική εκπαιδευτική πολιτική είναι κυρίαρχη και παρούσα και στην κατάρτιση των ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το σχολείο γίνεται «φτωχότερο», τόσο σε διδακτικά αντικείμενα όσο και σε διδακτικούς στόχους, οι μαθητές στερούνται τη δημιουργική χαρά της μάθησης, ενώ οι εκπαιδευτικοί, αντί να μεριμνούν απερίσπαστοι για τον εμπλουτισμό του διδακτικού τους αντικειμένου, αγωνιούν για το ωράριο, τις ώρες διδασκαλίας του μαθήματός τους, τις «υπεραριθμίες», τις β' αναθέσεις και τις συμπλήρωση διδακτικού ωραρίου σε πολλαπλά σχολεία.

Σε ό,τι αφορά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, πασιφανής είναι η αδυναμία του Υπουργείου να στηρίξει τον θεσμό και το πρόγραμμα του ολοήμερου σχολείου. Καταστροφική επίσης, είναι και η τακτική του «δανεισμού» ή της μετάταξης από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση εκπαιδευτικών –των λεγόμενων- «ειδικοτήτων» (ξένες γλώσσες, καλλιτεχνικά, πληροφορική, φυσική αγωγή), η οποία έχει δημιουργήσει εκπαιδευτικούς πολλών ταχυτήτων στα δημοτικά σχολεία. Σχετικά με τα αναλυτικά προγράμματα, ο μόνος στόχος που διαφαίνεται είναι αυτός της «περικοπής της ύλης». Το Υπουργείο έχει προαναγγείλει την πρόταση «Αξιολόγηση των πρόσφατων Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών κατά την εφαρμογή τους στην εκπαιδευτική πράξη και αναμόρφωσή τους με βάση τα πορίσματα της αξιολογικής διαδικασίας. Η αξιολόγηση με τη συμμετοχή επιστημόνων, σχολικών συμβούλων και εκπαιδευτικών θα οδηγήσει σε νέα αναλυτικά προγράμματα σπουδών και νέα σχολικά εγχειρίδια» για την υλοποίηση της οποίας απαιτείται εκπαιδευτικός χρόνος τεσσάρων χρόνων τουλάχιστον, καθώς προαπαιτούμενα για την καθολική εφαρμογή νέων αναλυτικών προγραμμάτων είναι καταρχήν η πιλοτική εφαρμογή τους σε περιορισμένο αριθμό σχολείων και στη συνέχεια η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα νέα αυτά προγράμματα και εγχειρίδια, τη στιγμή που ο υπουργός θέλει να νομοθετήσει τις αλλαγές μέσα στον Ιανουάριο και να τις εφαρμόσει από τη νέα σχολική χρονιά.

Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το ωρολόγιο πρόγραμμα, μπαίνει κάθε Σεπτέμβρη στην κλίνη του Προκρούστη, αναλόγως με το πού κρίνει το Υπουργείο ότι έχει «πλεόνασμα» εκπαιδευτικών. Με αυτό τον τρόπο, χωρίς κανένα παιδαγωγικό σχεδιασμό, παρέχεται η δυνατότητα να προσθαφαιρούνται διδακτικά αντικείμενα και αυξομειώνονται διδακτικές ώρες. Ο «μεγάλος χαμένος» στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι το Λύκειο, το οποίο με τη μεταρρύθμιση του 2013, είδε να υποβαθμίζονται ή και να «εξαφανίζονται» μια σειρά διδακτικών αντικειμένων (Ξένες Γλώσσες, Πληροφορική, Εικαστικά), ακόμα και πανελλαδικώς εξεταζομένων. Παρά τις εξαγγελίες για ένα Νέο Λύκειο που θα παρείχε «γενική παιδεία υψηλού επιπέδου», κάθε διδακτικό αντικείμενο το οποίο προάγει τη δημιουργική σκέψη και καλλιεργεί τα πνεύμα, έχει εξοβελιστεί.

Με βάση τα παραπάνω επερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πώς θα αναχαιτίσει η κυβέρνηση τη διάλυση της δημόσιας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εξαιτίας της υποχρηματοδότησης; Πώς σκοπεύει να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς για να επιτελέσουν το δύσκολο έργο τους;
2. Ποια μέτρα θα πάρει ώστε να λυθεί το πρόβλημα των κτιριακών υποδομών στην προσχολική αγωγή και στο σύνολο της εκπαίδευσης;
3. Ποιες είναι οι υποστηρικτικές πολιτικές που προτίθεται το Υπουργείο να εφαρμόσει στις ευπαθείς ομάδες;

4. Ισχύει η παλαιότερη εξαγγελία του Υπουργείου για τη διενέργεια διαγωνισμού ΑΣΕΠ για την πρόσληψη 10.000 μόνιμων εκπαιδευτικών;
5. Επειδή μέσα σε έξι μήνες είναι αδύνατον (για μια σοβαρή μεταρρύθμιση) να γίνει η αξιολόγηση τα παλαιών αναλυτικών προγραμμάτων και των σχολικών εγχειριδίων, η αναμόρφωση των παλαιών ή η συγγραφή νέων προγραμμάτων και κατόπιν η συγγραφή νέων σχολικών εγχειριδίων, μήπως τελικά αυτό που θα κάνει το Υπουργείο είναι αποσπασματικές παρεμβάσεις και μόνο στα υπάρχοντα αναλυτικά προγράμματα με στόχο την περικοπή της ύλης, μέτρο αναγκαίο αλλά όχι επαρκές;
6. Θα προχωρήσει το Υπουργείο στη διοργάνωση επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες;
7. Θα διασφαλίσει την κάλυψη των στοιχειωδών λειτουργικών δαπανών των σχολείων και με ποιον τρόπο;
8. Θα προχωρήσει ο Υπουργός στην σύσταση οργανικών θέσεων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση;
9. Θα θεσπιστεί ανώτερος αριθμός μαθητών τμήματος ξένης γλώσσας ο αριθμός των δεκαπέντε μαθητών;
- 10.Πώς και πότε θα λυθούν τα μεγάλα προβλήματα του υποσιτισμού των μαθητών;
- 11.Θα αποσύρει το Υπουργείο, έστω και τώρα, τη διοικητική αξιολόγηση και την «αυτοαξιολόγηση» που μόνο στόχο έχουν τη χειραγώγηση των εκπαιδευτικών, τη μισθολογική τους καθήλωση, την απόλυση μεγάλου αριθμού τους, καθώς και την μεταφορά στις δικές τους πλάτες των αποτυχιών της κυβερνητικής εκπαιδευτικής πολιτικής;
- 12.Προτίθεται ο Υπουργός να επαναφέρει όλους τους διαθέσιμους εκπαιδευτικούς σε εκπαιδευτικές θέσεις;
- 13.Επιβεβαιώνει η ηγεσία του Υπουργείου την πρόθεσή της να προτείνει «εθελοντική» εργασία σε εκπαιδευτικούς χωρίς αμοιβή ή με πενιχρές απολαβές υπό τη μορφή «βοηθήματος»;
- 14.Τι μέτρα θα λάβετε για να ενισχύσετε την διαπολιτισμική εκπαίδευση των δίγλωσσων μαθητών, των μεταναστών, των παλιννοστούντων και των Ρομά;

15. Είναι στις προθέσεις σας να προχωρήσετε στην αναθεώρηση διατάξεων του Ν. 4027/2011; Σκοπεύετε να ενισχύσετε τα ελληνικά σχολεία και τα τμήματα ελληνικών του εξωτερικού προκειμένου τόσο οι ομογενείς όσο και οι νέοι έλληνες μετανάστες να έχουν πρόσβαση στην ελληνική παιδεία;
16. Πώς θα αποτρέψετε τη συρρίκνωση και την υποβάθμιση των δομών της Ειδικής Εκπαίδευσης και την έξωση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στον Καιάδα της περιθωριοποίησης; Πότε προτίθεσθε να εφαρμόσετε τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 4074/2012 υλοποιώντας τη δέσμευση της πολιτείας κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 3699/2008;
17. Με ποιο τρόπο θα εξασφαλίσετε την ύπαρξη εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής στα σχολεία της μειονοτικής εκπαίδευσης της Θράκης, ώστε να διασφαλιστεί η αποδοχή όλων των μειονοτικών μαθητών εκ μέρους του εκπαιδευτικού συστήματος και των φορέων του;
18. Θα προχωρήσει το Υπουργείο στη δημιουργία τμημάτων ένταξης στα μειονοτικά σχολεία της Θράκης, φροντίζοντας παράλληλα να στελεχωθούν τα Ειδικά Σχολεία και τα ΚΕΔΔΥ με εκπαιδευτικούς που γνωρίζουν τη μητρική γλώσσα των μαθητών;
19. Τι μέτρα θα λάβει το Υπουργείο ώστε να εφαρμοστεί πλήρως η ισονομία και ισοπολιτεία και να πάψει η με αρνητική διάκριση συμπεριφορά έναντι των μελών της μειονότητας, όσον αφορά τόσο την πανεπιστημιακή εκπαίδευση των δασκάλων του τουρκόφωνου προγράμματος των μειονοτικών σχολείων, όσο και τον αποκλεισμό από τη διδασκαλία στο ελληνόφωνο πρόγραμμα των μειονοτικών σχολείων εκπαιδευτικών μελών της μειονότητας, αποφοίτων Παιδαγωγικών Τμημάτων της ημεδαπής;
20. Πότε επιτέλους θα γίνουν προσλήψεις βοηθητικού προσωπικού στην προσχολική αγωγή; Πώς θα λυθεί το πρόβλημα της ενδιάμεσης αποχώρησης από τα ολοήμερα νηπιαγωγεία;
21. Πότε προτίθεται να επαναφέρει αυτήν την ευθύνη στο φυσικό της χώρο, ο οποίος είναι το Υ.ΠΑΙ.Θ.;
22. Για ποιο λόγο δεν προχωρά το Υπουργείο Παιδείας στην ίδρυση δίγλωσσων νηπιαγωγείων στην περιοχή της Θράκης;
23. Προτίθεται το Υπουργείο να βοηθήσει στην επίλυση του προβλήματος μέσω της κατά προτεραιότητα πρόσληψης εκπαιδευτικών στη Θράκη (νηπιαγωγών δημόσιων νηπιαγωγείων), οι οποίοι να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση και

- επιμόρφωση, ώστε να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως εκπαιδευτικοί διασύνδεσης (γνώση της μητρικής γλώσσας ή κατάλληλο μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σπουδών);
- 24.Πώς αλήθεια μπορεί να απευθύνεται η πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΙΘ στην κοινωνία και να μιλά για το ολοήμερο σχολείο όταν δεν είναι δυνατή η η μελέτη των μαθημάτων αφού απλά δεν υπάρχουν δάσκαλοι, με ποιο παιδαγωγικό κριτήριο τοποθετούνται ειδικότητες όχι με βάση τον εκπαιδευτικό προγραμματισμό και τις παιδαγωγικές ανάγκες των μαθητών αλλά επειδή απλά υπάρχουν στη διάθεση των Διευθύνσεων οι συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί;
- 25.Με ποια ευθύνη αντιμετωπίζει η πολιτική ηγεσία το σοβαρότατο ζήτημα της σίτισης των μαθητών και της στελέχωσης του ολοήμερου σχολείου με το απαραίτητο προσωπικό;
- 26.Προτίθεται ο Υπουργός να θεσπίσει την έναρξη της παράλληλης διδασκαλίας της β' ξένης γλώσσας από την Δ' Δημοτικού;
- 27.Θα συνδέσετε την διδασκαλία ξένων γλωσσών στο δημόσιο σχολείο με το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, έτσι ώστε οι απόφοιτοι του γυμνασίου να έχουν αποφοιτώντας επίπεδο γλωσσομάθειας, σε δύο ξένες γλώσσες, τουλάχιστον Β1 και του Λυκείου Β2/Γ1;
- 28.Θα επανέλθει η τρίωρη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο Γυμνάσιο, με ύπαρξη παράλληλων τμημάτων ανά επίπεδο για όλες τις ξένες γλώσσες;
- 29.Προτίθεται να αποσύρει την εφαρμογή της Τράπεζας Θεμάτων στο Λύκειο, έτσι ώστε να μην επαναληφθούν οι αποτυχίες της προηγούμενης σχολικής χρονιάς που εφαρμόστηκε;
- 30.Προτίθεται να προχωρήσει σε ανοιχτή διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς έτσι ώστε να υπάρξουν αλλαγές στο Λύκειο αλλά και στις εξετάσεις με επίκεντρο την προς όφελος των μαθητών μεταρρύθμιση και την αποσύνδεση του Λυκείου από την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση;
- 31.Θα δώσετε τη δυνατότητα στους μαθητές Λυκείου να επιλέξουν και δεύτερη ξένη γλώσσα;

Οι επερωτώντες βουλευτές

Τάσος Κουράκης

Παναγιώτης Κουρουμπλής

Θεανώ Φωτίου

Παναγιώτα Δριτσέλη

Τζένη Βαμβακά

Γιώργος Πάντζας

Αϊχάν Καρά Γιουσούφ

Χρήστος Μαντάς

Γιάννης Αμανατίδης

Αλέξανδρος Μεϊκόπουλος

Μαρία Κανελλοπούλου

Έφη Γεωργοπούλου - Σαλτάρη

Απόστολος Αλεξόπουλος

Βασιλική Κατριβάνου

Φωτεινή Κούβελα